

Steeds meer mensen op aarde verbruiken samen steeds meer energie. Wij houden van luxe, lekker en leuk leven. Die energie moet ergens vandaan komen. In de nabije toekomst gaan we over van met name fossiele energie naar een mix van fossiele en duurzame energiebronnen. Dit heeft veel impact op het landschap. We gaan zelf en samen veel energie besparen, her-benutten en opwekken in gemeente Beuningen en daarbuiten. Dat is de uitwerking van het Nederlandse Klimaatakkoord waarin onder andere is vastgelegd dat we nationaal 35 TWh duurzaam moeten opwekken.

Energie besparen is de belangrijke eerste stap. Er zijn nog heel veel situaties waar energie bespaard kan worden als we kijken naar elektriciteit, warmte en mobiliteit. Jouw huis is beter te isoleren en je kunt besparen op verlichting en apparatuur. Vervoer kan veel slimmer en meer met (zelf opgewekte) elektriciteit. Buiten je huis zijn ook diverse mogelijkheden voor besparing. Warmte uit vuilverbranding bij de ARN wordt al gebruikt voor het opwarmen van huizen. Warmte van de ovens van het crematorium kan hier bijvoorbeeld ook voor gebruikt worden. In eerste instantie misschien een 'raar' idee om deze warmte te benutten voor het verwarmen van jouw huis. In Denemarken gebeurt dit al op grotere schaal met behulp van Nederlandse technologie. Het is mogelijk en het is een van de veranderingen waaraan je moet wennen. Op alle fronten is maximale inzet nodig.

Naast besparen gaan we duurzame energie opwekken. In de regio's (waaronder Arnhem-Nijmegen) denken we creatief na over opwekmogelijkheden waarbij er zoveel mogelijk 'mee-koppel-kansen' zijn. Daarbij kun je denken aan het voorzien van daken met zonnepanelen (uiteindelijk doel is 'alle daken vol'), een boerderij met een voedselbos en daarin een windmolen en een grote waterplas met een drijvend zonneveld in combinatie met recreatie. De ene aanpak heeft meer consequenties voor ons landschap dan de andere. Samen kijken we binnen de RES met de bril 'wat is het beste voor ons als regio'. Over 10 a 20 jaar kennen we ons landschap niet terug. Grote energie-opwekinstallaties worden gerealiseerd in combinatie met landschapswijzigingen die het landschap aantrekkelijk moeten houden voor wonen en recreatie. Momenteel wordt er door o.a. RES-coördinatoren, betrokken burgers, energiecoöperaties, wethouders en andere gemeentelijke ambtenaren, politieke partijen, netbeheerders, natuurbeschermers, landschapsarchitecten en planologen hard nagedacht en gewerkt aan het energielandschap van de toekomst. Vanuit bouwstenen en denkrichtingen wordt gewerkt aan scenario's, waarvan uiteindelijk het meest optimale scenario gekozen wordt. Er vindt een zorgvuldige afweging plaats van de energieopgave in combinatie met wat het gebied aankan en met respect voor de leefomgeving. We willen daarbij zoveel mogelijk mooie landschapselementen (natuur en cultuur) behouden. In juni 2020 moet er een concept bod bij de provincie liggen waarin we aangeven hoeveel energie we hoe gaan opwekken binnen onze gemeente. Als dit bod te laag is krijgen we tot 1 maart 2021 de tijd om het bod te verhogen. Geen gemeente kan zich hieraan onttrekken.

We houden als mensen niet zo van veranderingen die we niet goed kennen en dus niet goed kunnen inschatten. Grootschalige energieopwekking is nieuw voor ons en hoe bepalen we wat optimaal is op ons grondgebied? De optimale energiemix in Nederland bestaat uit minimaal 2/3 wind en maximaal 1/3 zonenergie. De combinatie zon/wind is een optimaal duo: op een mooie zonnige dag waait het meestal niet hard en op een dag met veel wind is het vaak bewolkt. Als we in onze gemeente alleen met zon energie op willen wekken houden we geen landbouwgrond voor voedselproductie en natuur meer over. Zonenergie wordt geproduceerd in tijden dat de minste energie gevraagd wordt. Daarom is en blijft windenergie een van de belangrijkste gekozen middelen om in Nederland in onze energie te voorzien in de nabije toekomst. Aan windenergie zitten een aantal zeer aantrekkelijke kanten: windturbines produceren veel schone energie waarmee we leuke dingen kunnen doen, ze leveren een goed rendement op wat we ten goede van onze gemeenschap kunnen laten komen (door o.a. rendement op aandelen en een Omgevingsfonds), de meeste energie is nodig op niet zonnige dagen, ze kosten weinig ruimte en waaien doet het in ons kikkerlandje lekker vaak. Opwekinstallaties gaan 20 a 25 jaar mee. Daarna zijn er wellicht nieuwe technische mogelijkheden voor opwek van energie. We zullen in transitie blijven.

Binnen de RES bijeenkomsten, waaraan ik deelneem vanuit onze coöperatie, kom ik erachter dat er in regio Arnhem-Nijmegen (en andere regio's in Nederland) zo goed als geen plaatsen zijn waar nog niets gepland is of waar geen beleids-restricties zijn. Het is zoeken naar plaatsen waar windturbines en (drijvende) zonnepanelen kunnen komen. De grootste kans op dit moment is dat windturbines langs de A73 (en het verlengde daarvan) en A15 zullen worden geplaatst. Zonnepanelen zullen daarbij in de buurt komen (de opgewekte energie kan dan via dezelfde kabel getransporteerd worden) en moeten minimaal 10 ha groot zijn om überhaupt voldoende rendement op te leveren voor een haalbare business-case. Momenteel wordt onderzocht welke plaatsen het meest geschikt zijn en wordt veelvuldig gesproken met de grondeigenaren in die gebieden. Tijdens de laatste RES bijeenkomst sprak een vertegenwoordiger van provincie Gelderland uit dat als wij er zelf niet uitkomen de provincie bepaalt waar de turbines geplaatst zullen worden. Het is voor ons dus beter om aan het proces deel te nemen. Op die manier hebben we invloed, kunnen we mee ontwikkelen en kunnen we zoveel mogelijk opbrengsten van grootschalige opwek naar onze gemeenschap terug laten vloeien.

Er hebben al veel bijeenkomsten plaatsgevonden binnen onze gemeente en regionaal. Vanuit energie coöperatie EnergieVoorVier ben ik bij vrijwel alle bijeenkomsten aanwezig. Daar zie ik telkens hetzelfde groepje betrokken en geïnteresseerde burgers. Dat is jammer want veel inwoners missen zo deelname aan het proces en inspraakmogelijkheden. Zelf vind ik het mega-interessant om bij dat proces aanwezig te zijn en input te leveren. Ik nodig jou van harte uit om mee te denken over de toekomst en lid te worden van energie coöperatie EnergieVoorVier in gemeente Beuningen. Samen kunnen we draagvlak creëren en profiteren van de veranderingen die hoe dan ook plaats gaan vinden.

*meer info over de RES: <https://regionale-energiestrategie.nl>

